

Top 10 Hoogtepunten van Lissabon

Welkom in Lissabon	5
Lissabon verkennen	6
Hoogtepunten van Lissabon.....	10
Castelo de São Jorge.....	12
Mosteiro dos Jerónimos.....	14
De Sé.....	16
Museu Nacional de Arte Antiga.....	18
Parque das Nações.....	20
Torre de Belém	22
Museu Nacional do Azulejo	26
Palácio Nacional de Queluz.....	28
Museu Calouste Gulbenkian.....	30
Sintra	32

De Top 10 van alles

Historische momenten.....	36
Musea en galeries	38
Kerken en kloosters	40
Stadsgezichten.....	42
Stranden.....	44
Weg van de massa.....	46
Lissabon voor kinderen	48
Bars en nachtclubs.....	50
Restaurants.....	52
Winkelen.....	54
Lissabon zonder portemonnee...	56
Excursies	58

Lissabon van buurt tot buurt

Alfama, Castelo en het oosten.....	62
De Baixa tot Restauradores	68
Chiado en de Bairro Alto	76
West-Lissabon	84
Avenida en Noord-Lissabon.....	94
De kust van Lissabon.....	100

Wegwijs in Lissabon

Vervoer naar en in Lissabon	108
Praktische informatie.....	110
Accommodatie	114
Register	118
Dankbetuiging	124
Nuttige uitdrukkingen	126

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat betreft geheel gelijkwaardig.

Omslag voor en rug De bekende tram in de historische straten van Lissabon, Portugal
Omslag achter De skyline van Lissabon, gezien vanaf de monding van de Taag in Almada
Titelpagina De daken van Alfama, de oudste wijk van Lissabon

De informatie in deze Capitool Top 10 Lissabon wordt regelmatig gecontroleerd en aangepast. Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

TOP 10 Mosteiro dos Jerónimos

Lissabon kent maar weinig grootse monumenten. Hoe indrukwekkend dit weelderige, historische klooster ook moge zijn, het blijft door zijn proporties toch benaderbaar. De bouw startte begin 16de eeuw door Diogo de Boytac en werd voltooid door João de Castilho en Jerónimo de Ruão. Het verhaal van Portugals ontdekking van de wereld in een unieke, nieuwe nationale stijl. Dit monument herbergt graven van Portugals groten als Vasco da Gama de zeevaarder, Dom Sebastião en de dichter Luís de Camões.

1 Zuidportaal
Terughoudendheid is niet bepaald het woord dat past bij dit torenhoge portaal (links), maar bij nadere bestudering blijkt dat geen van de afzonderlijke delen overheerst. Er is een beeld van Dom Henriques.

Schip **2**
Bezoekers roemen het schip (rechts) om zijn lichtinval en constructie van torenhoge pilaren, die een prachtig waaivormig gewelfd dak dragen.

TIPS VOOR DE TOERIST

Kaart B6 ■ Praça do Império, Belém ■ 213 620034 ■ www.mosteiro.jeronimos.pt

Open di–zo 10.00–18.30 (okt.–april tot 17.30) uur. Gesloten 1 jan., Eerste Paasdag, 1 mei, 13 juni, 25 dec.

Entree: € 10; met korting € 5; tot 12 jaar gratis; 1ste zo vd maand gratis

■ Dit is een van de meest bezochte plekken in Lissabon. Het weekend of halverwege de ochtend of middag zijn favoriete tijdstippen van touroperators. Ideaal is lunchtijd of net voor sluitingstijd, als het gebouw een diepgouden glans krijgt.

■ Ga wat eten bij het nabijgelegen Cais de Belém (blz. 89), met uitzicht over de Jardim de Belém.

3 Westportaal
De omlijsting van beeldhouwer Nicolau Chanterène (nu de hoofdingang) is hét voorbeeld van de figuratief-fantasievolle Manuelstijl.

4 Klooster
Een voorbeeld van Manuelaans maaswerk en extravagantie (boven), een combinatie van relegeruze verbeelding, koninklijke symbolen en plantenmotieven.

5 Refter
Het smalle refter heeft een fraai gewelfd dak met op trossen gelijkende verbindingen. De schildering aan de noordelijke muur (links) toont de spijsiging van de 5000.

SURPRISES IN STEEN

Kijk vooral naar de gebeeldhouwde pilaren in het schip, met exotische planten en dieren, prachtige mensgezichten en enkele mythologische figuren. Geen betere manier om het nageslacht erop te wijzen dat al deze schoonheid is gecreëerd door mensenhanden, die toebehoorden aan vaklui bij wie tijdens het werk af en toe de fantasie op hol sloeg.

8 Hoofdkapel
De hoofdkapel uit 1572 heeft een rastervormige maniëristische structuur. Hier vindt u het graf van Dom Manuel I en zijn vrouw Dona Maria (links) en Dom João III en zijn vrouw Dona Catarina (rechts).

9 Nieuwe vleugel

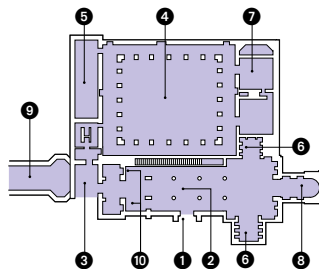
In de 19de eeuw werd de langwerpige westvleugel toegevoegd. Het huidige Museu de Arqueologia in neo-Manuelstijl is onderdeel van het Museu da Marinha (blz. 88). Een andere toevoeging was de koepel van de klokkentoren (de oude was spits).

6 Tomben van Dom Sebastião en kardinaal D. Henrique

Onder het stervormige gewelfde dak van de kruising bevinden zich links en rechts de tomben van kardinaal D. Henrique en de jonge koning Dom Sebastião.

7 Kapittelzaal

De aantrekkelijke kapittelzaal, pas voltooid in de 19de eeuw, is nooit als zodanig gebruikt. Hier vindt u de tombe van de beroemde 19de-eeuwse historicus Alexandre Herculano, die ook de eerste burgemeester van Belém was.

10 Tomben van Vasco da Gama en Luís de Camões

In het lagere koor, dat uitziet op het middenpad, liggen de tomben van Vasco da Gama (boven) en Luís de Camões, in 1898 overgebracht.

TOP 10 Lissabon zonder portemonnee

Promenade bij Cascais

1 Kust bij Cascais

Lissabon ligt vlak bij de mooiste stranden. Bij Estoril kunt u over de promenade naar Cascais lopen, langs diverse zandstranden (*blz. 101*).

2 Museu da Electricidade

Kaart B6 ■ Avenida de Brasília, Belém ■ 210028130 ■ Open di-zo 10.00-18.00 uur

Deze centrale was ooit de grootste elektriciteitsleverancier van de stad; in 1990 werd het een museum. Er is een interactieve expositie waar kinderen zelf experimenten kunnen doen.

3 Wandeling langs de rivier

Kaart D6-A6

Het gedeelte langs de rivier van de Doca de Santo Amaro naar de Torre de Belém is grotendeels verkeersvrij, zodat u heerlijk rustig kunt wandelen langs de fraaie Ponte 25 de Abril en de monumenten van Belém.

Torre de Belém, aan de rivier

4 Museu do Design e da Moda (MUDE)

Als u geïnteresseerd bent in mode of design, wilt u vast deze enorme collectie klassiekers, vanaf 1930, bekijken. In een voormalig bankgebouw ziet u de mooiste voorbeelden van 20ste-eeuwse meubels, haute couture, straatmode en nog veel meer (*blz. 38*).

5 Núcleo Arqueológico da Rua dos Correiros

Reserveer telefonisch een fascinerende gratis rondleiding door de kelders van de Millennium BCP-bank in de Baixa (*blz. 70*). Bouwvakkers ontdekten de oude resten in de jaren negentig tijdens renovatiewerkzaamheden aan de bank en opgravingen onthulden Romeinse tanks waar vis in werd bewaard, Moors keramiek en christelijke graven.

Vondsten in het Núcleo Arqueológico

6 Museu Coleção Berardo

Kaart A6 ■ Praça do Império, Belém ■ 213612878 ■ Open dag. 10.00-19.00 uur ■ www.museu.berardo.pt

Dit gratis modernekunstmuseum bezit zo'n 1000 werken, van schilderingen en sculpturen tot videoinstallaties van bijvoorbeeld Francis Bacon, Peter Blake, Marc Chagall, Anish Kapoor en Man Ray.

7 Festival for Santo António

Kaart H4 ■ Alfama

Op 12 en 13 juni viert Lissabon de dag van de H. Antonius. Er zijn pro-

Processie tijdens het jaarlijkse Santo Antóniofestival

cessies en in de meeste wijken zijn er 's avonds straatfeesten met eetkramen en dans. Alfama is de leukste plek om het feest te vieren.

8 Gratis toegang tot grote musea

Veel bezienswaardigheden in Lissabon hebben dagen dat ze gratis toegankelijk zijn, waaronder het Museu Calouste Gulbenkian (*blz. 30-31*), dat elke zondag gratis is; en het Museu Nacional de Arte Antiga (*blz. 18-19*), het Mosteiro dos Jerónimos (*blz. 14-15*), het Torre de Belém (*blz. 22-23*) en het Palácio da Ajuda (*blz. 88*), allemaal gratis op de eerste zondag van de maand.

9 Feira da Ladra

Op de drukke rommelmarkt van Lissabon is het even leuk om mensen te kijken dan te zoeken naar een koopje tussen het enorme aanbod aan kleding, antiek, kunstnijverheid en tweedehandsspulletjes. Als u vroeg komt, treft u de leukste types en voorwerpen.

10 Rua Augusta

De brede voetgangersstraat door de Baixa biedt meestal volop gratis vermaak, van levende standbeelden tot mimespelers. Bekijk ook de triomfboog aan het einde van de straat (*blz. 69*).

TOP 10 GELDBESPARENDE TIPS

- 1 Als u naar verdergelegen bezienswaardigheden wilt, kunt u een eendaagse (€ 6) of een driedaagse (€ 13,50) pas kopen, voor onbeperkte reizen met de bus, metro en tram.
- 2 Lissabon is heel makkelijk te belopen. Zorg wel voor stevige schoenen want het is heuvelachtig.
- 3 U kunt voordelig een fiets huren bij Belém en in Cascais. Deze vrij vlakke wijken zijn gemakkelijk te berijden.
- 4 De Lisabonners brengen hele dagen door in megawinkelcentra als Amoreiras (*blz. 54*), Centro Colombo (*blz. 98*) of Centro Vasco da Gama in het Parque das Nações (*blz. 20-21*). Naast winkels en supermarkten vindt u er goedkope cafés en fastfoodketens.
- 5 Kijk naar gratis festivals, concerten of evenementen op de evenementenkalender van de stad: www.agendalx.pt.
- 6 De Lisboa Card (€ 18,50 voor één dag, € 31,50 voor twee dagen, € 39 voor drie dagen), verkrijgbaar bij toeristenbureaus, biedt gratis reizen met het openbaar vervoer en toegang tot 25 bezienswaardigheden in de stad.
- 7 Kies voor een vast menu in een café of restaurant, vooral voor de lunch.
- 8 Het is gebruikelijk dat zodra u in een restaurant plaatsneemt u een aantal voorgerechten voorgeschoteld krijgt, maar onthoud dat u er wel voor moet betalen. Sla beleefd af als u ze niet wilt.
- 9 U bespaart geld als u een drankje drinkt bij een kiosk in plaats dat u een tafeltje neemt in een restaurant met bediening.
- 10 Neem de goedkopere veerboot van Cais do Sodré naar Cacilhas over de Taag; het tochtje is korter dan als u een cruise boekt, maar het uitzicht is even mooi.

Fietsen in Lissabon

TOP 10 De Baixa tot Restauradores

Snijwerk van Igreja da Conceição Velha

Van de vroege 16de eeuw tot het midden van de 18de eeuw stond het koninklijke paleis in Lissabon aan de rivier, waar nu de Praça do Comércio is. Het was de grootse poort tot de wereldstad Lissabon. De aardschokken van 1755, gevolgd door een vloedgolf en een vuurzee, verwoestten het Paço Real en vrijwel alle middeleeuwse huizen erachter. De Baixa van heden is gebouwd op de ruïnes van die stad, in een andere stijl, voor een nieuwe tijd. Het is nu het aftakelende hart van Lissabon, dat het hoofd moet bieden aan ontvolking, verkeer, bodemverzakking en winkelcentra. Maar de nieuwe wijk is daarom niet minder geliefd.

De gezellige Rua Augusta

1 Rua Augusta Kaart M4–M5

De fraaie en deftigste winkelstraat van Lissabon is autovrij. Hij loopt van het Rossio door het midden van de Baixa tot de triomfboog aan de Praça do Comércio. De triomfpoort is het monument van het herstel van de stad na de aardbeving van 1755, maar werd daar pas in 1873 geplaatst. Een allegorische figuur van de overwinning staat erbovenop met twee gelauwerde figuren, die Genie en Moed voorstellen. Bij de galerie van nationale helden daaronder zien we ook markies De Pombal. Aan de kant van de Rua Augusta hangt een grote klok, erg handig voor de winkelende menigte.

2 Praça do Comércio Kaart M5

Het enorme plein aan de rivier, Terreiro do Paço, heeft nu er een parkeerverbod geldt iets van zijn allure teruggekregen. Het wordt aan drie zijden omgeven door elegante arcades uit de tijd van Pombals reconstructie (blz. 37),

met de rivier als sluitstuk. U vindt hier het Lisboa Story Centre en diverse bars en restaurants. Dom José I, Portugals incapabele koning ten tijde van de aardbeving, staart – wat angstig misschien – op zijn paard naar de rivier (in brons gegoten door Machado de Castro).

3 Igreja da Conceição Velha

Kaart N5 ■ Rua da Alfândega
■ Open ma–vr 9.00–17.00, zo 10.00–14.00 uur, gesloten za

Dit was de 16de-eeuwse Igreja da Misericórdia tot de aardbeving van 1755 alles vernietigde, op het portaal in Manuelstijl en een kapel in de kerk na. Na de opening in 1770 werd de kerk overgenomen door een zustercongregatie van een andere kerk in de Baixa die onherstelbaar was vernield, de Conceição Velha. De nieuwe kerk is uiterst bescheiden, en de meeste bezoekers komen voor het portaal. Daarin ziet u een beeltenis van de Maagd Maria, met een door engelen opgehouden mantel waaronder historische figuren schuilen, zoals Dom Manuel, Paus Leo X en Dona Leonor, de weduwe van João II en oprichtster van de armenhuizen van de Misericórdia.

4 Igreja de São Domingos

De kerk lijkt wel een duistere spelonk, en hij wordt dan ook weinig door toeristen bezocht. Toch heeft de São Domingos (blz. 40) een lange geschiedenis en is het een goede plek voor een moment van rust.

Beeld en boog, Praça do Comércio

Bars en cafés

1 Nicola
Kaart L3 ■ Praça Dom Pedro IV 24
Lissabons oudste café aan het Rosio is dé plek om mensen te kijken. Het heeft een eerbiedwaardige historie en een marmeren art-deco-interieur. Beneden is het restaurant. Koffie is het goedkoopst aan de bar.

2 Pastelaria Suíça
Kaart M3 ■ Praça Dom Pedro IV 96-100
Suíça, met Nicola aan de andere kant van het plein, heeft minder anekdotes, maar een groter terras en een breder assortiment snacks.

Confeitaria Nacional

3 Confeitaria Nacional
Kaart M3 ■ Praça da Figueira 28
Dit is een instituut in Lissabon voor taartjes en zoetigheden (ook om mee te nemen). Binnen zijn cafétafeltes onder een spiegelplafond.

4 A Licorista
Kaart M4 ■ Rua dos Sapateiros 218
Het gewelfde stenen plafond geeft dit café-restaurant een grootse, wat rustieke uitstraling. Restaurant O Bacalhoeiro is van dezelfde eigenaar.

5 The British Bar
Kaart L6 ■ Rua Bernardino Costa 52
Dit was ooit de Taverna Inglesa, thuishaven van de Britse werknemers van een lokale rederij. Grote bierkaart.

Het kleine A Ginjinha

6 VIP Éden
Kaart L2 ■ Praça dos Restauradores 24
Het verbluffende uitzicht op de stad maken dit café, op het dak van VIP Executive Suites Éden Aparthotel (blz. 117) heel bijzonder. Meld u bij de receptie en druk in de lift op de T-knop (van terras).

7 Café Martinho da Arcada
Kaart N5 ■ Praça do Comércio 3
Dit drukke, betegelde café serveert goede en goedkope lunches aan de bar. Binnen staan wat tafeltjes, onder de arcades buiten zijn er meer. Dit is historische grond in Lissabon.

8 Beira Gare
Kaart L3 ■ Rua 1 Dezembro 116
Populaire plek die bekendstaat om zijn *bifanas* (sandwiches met pittige varkenslapjes). Ook visgerechten.

9 O'Gilin's
Kaart K6 ■ Rua dos Remolares 8
De eerste Irish pub in Lissabon is nog altijd de beste. Populair bij studenten en expats. In het weekend is er livemuziek en dansen.

10 A Ginjinha
Kaart M3 ■ Largo de São Domingos 8
Ginjinha is een Portugese kersenlikeur en deze bar serveert vrijwel niets anders. Dit café overleeft al ruim 150 jaar op de verkoop van alleen dit drankje.

Restaurants

PRIJSKLASSEN

Voor een driegangenmenu voor één persoon incl. een halve fles wijn (of vergelijkbare maaltijd), belastingen en toeslagen.

€ tot € 20 €€ € 20-€ 40 €€€ vanaf € 40

1 Da Vinci
Kaart L2 ■ Rua Jardim do Regedor 37 ■ 213461727 ■ €€
Met een ruim terras en versbereide pizza en pasta is dit een van de beste Italiaanse restaurants in de stad.

2 Gambrinus
Kaart L2 ■ Rua das Portas de Santo Antão 23 ■ 213421466 ■ €€€
Dit is een oud en vertrouwd adres, beroemd om zijn visshotels en *cal-deirada* (rijk gevulde vissoep), hoge prijzen en uitgebreide zakenlunches.

3 Martinho da Arcada
Kaart M5 ■ Praça do Comércio 3 ■ 218879259 ■ Gesloten zo ■ €€-€€€
Dit literair café was ooit de huiskamer van Fernando Pessoa. Het is het juiste adres om kennis te maken met traditionele Portugese gerechten.

4 O Bacalhoeiro
Kaart M4 ■ Rua dos Sapateiros 222 ■ 213431415 ■ Gesloten zo ■ €€
Dit aardige restaurant is vernoemd naar de Portugese kabeljauwtrawlers bij Newfoundland die de vis aan boord al zouten.

5 Alfândega – Armazém dos Sabores
Kaart N5 ■ Rua da Alfândega 98 ■ 218861683 ■ Gesloten L, zo ■ €€
Dit restaurant in Alfândega, een vrolijke en kleurrijke ruimte naast de kerk Conceição (blz. 69), serveert lichte mediterrane gerechten.

6 Cervejaria Solmar
Kaart L2 ■ Rua das Portas de Santo Antão 106 ■ 213230098 ■ €€
Deze bierhal/visrestaurant heeft een prachtige jaren-vijftigrichting.

7 Leão d'Ouro
Kaart L3 ■ Rua 1 de Dezembro 105 ■ 213426195 ■ €€
Dit kathedraalachtige restaurant is inderdaad een tempel: voor vis. Supervers liggen ze in de vitrine.

Interieur van Casa do Alentejo

8 Casa do Alentejo
Kaart L2 ■ Rua das Portas de Santo Antão 58 (boven) ■ 213405140 ■ €€
In dit oude neo-Moorse paleis huist de vereniging van inwoners uit de Alentejo. Het restaurant is voor iedereen toegankelijk en men serveert eenvoudige schotels uit de streek.

9 Bonjardim Rei dos Frangos
Kaart L2 ■ Travessa de Santo Antão 14 ■ 213427424 ■ Gesloten ma, di L ■ €€
Geroosterde kip *pipiriri* is een van de dierbaarste herinneringen die toeristen in Portugal mee terugnemen. Dit is een van de beste plaatsen om het te eten.

10 Varanda de Lisboa
Kaart M3 ■ Hotel Mundial, Praça Martim Moniz 2 ■ 218842000 ■ €€
Van hieruit hebt u goed uitzicht op de Baixa. Het restaurant van hotel Mundial serveert uitstekende traditionele Portugese gerechten en de bediening is weergaloos.